

МІГРУЮЧІ ПТАХИ «СЕЙМСЬКОГО» РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ

О.М. Ємець

Сумський національний аграрний університет

Регіональний ландшафтний парк «Сеймський» є найбільшою природно-заповідною територією Сумщини. Парк в межах області займає заплаву Сейму та першу надзаплавну терасу. Рослинний покрив парку досить різноманітний. Основні площі займають ліси та луки. Лісова рослинність представлена масивами різного типу: сосновими, дубовими, липово-дубовими, кленово-липово-дубовими та низкою інших

Основні площі серед лук парку займають угруповання справжніх лук, зустрічаються торф'янисті та болотисті луки, остепнені луки. На території парку широко представлена водна та прибережно-водна рослинність.

Зазначені рослинні угруповання є осередками життя різноманітних безхребетних та хребетних тварин. В числі останніх найбільш чисельними є птахи. За узагальненими даними, натеper на території парку виявлено від 133 до 150 видів птахів. Переважно це водно-болотні, навколо водні, лугові, лісові, деревно-чагарникові та синантропні види. Серед них найбільш чисельними є мігруючі птахи.

Метою досліджень було вивчення видового складу мігруючих птахів в межах регіонального ландшафтного парку «Сеймський».

Вихідні дані отримували з літературних джерел та результатів власних польових досліджень.

Узагальнені дані щодо видового складу мігруючих птахів РЛП «Сеймський» мають наступний вигляд.

Серед водно-болотних, навколо водних та лугових птахів такими, що здійснюють сезонні міграції є: крижень (*Anas platyrhynchos*), чирок-тріскунок (*Anas querquedula*), бугайчик (*Ixobrychus minutus*), лунь очеретяний (*Circus aeruginosus*), курочка водяна (*Gallinula chloropus*), деркач (*Crex crex*), пісочник малий (зуйок малий) (*Charadrius dubius*), чайка (*Vanellus vanellus*), перевізник (*Actitis hypoleucos*), баранець звичайний (бекас) (*Gallinago gallinago*), крячок чорний (*Chlidonias niger*), крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus*), рибалочка (*Alcedo atthis*), ластівка берегова (*Riparia riparia*), плиска біла (*Motacilla alba*), плиска жовта (*Motacilla flava*), синьошийка (*Luscinia svecica*), чекан луговий (*Saxicola rubetra*), кобилочка річкова (*Locustella fluviatilis*), кобилочка-цвіркун (*Locustella naevia*), очеретянка лучна (*Acrocephalus schoenobaenus*), вівсянка очеретяна (*Emberiza schoeniclus*), ремез (*Remiz pendulinus*), очеретянка велика (*Acrocephalus arundinaceus*), очеретянка чагарникова (*Acrocephalus palustris*).

Значно рідше на території парку селяться: чапля сіра (*Ardea cinerea*), бугай (*Botaurus stellaris*), лиска (*Fulica atra*), чирок-свистунок (*Anas crecca*),

водяний пастушок (*Rallus aquaticus*), погонич звичайний (*Porzana porzana*), коловодник звичайний або травник (*Tringa totanus*), мартин озерний (*Larus ridibundus*), крячок річковий (*Sterna hirundo*), плиска жовтоголова (*Motacilla citreola*), щеврик лучний (*Anthus pratensis*).

Ще більш рідкісними, що інколи трапляються в межах РЛП є: чепура велика (*Ardea alba*), погонич крихітка (*Porzana pusilla*), кулик-сорока (*Haematopus ostralegus*), баранець великий (*Gallinago media*), крячок малий (*Sterna albifrons*), сірий журавель (*Grus grus*).

Звичними лісовими та деревно-чагарниковими мігруючими птахами є: канюк (*Buteo buteo*), припутень (*Columba palumbus*), горлиця звичайна (*Streptopelia turtur*), кукушка (*Cuculus canorus*), сова сіра (*Strix aluco*), дрімлюга (*Caprimulgus europaeus*), крутиголовка (*Jynx torquilla*), щеврик лісовий (*Anthus trivialis*), сорокопуд терновий (*Lanius collurio*), вільшанка (*Erithacus rubecula*), соловейко (*Luscinia luscinia*), дрізд співочий (*Turdus philomelos*), дрізд чорний (*Turdus merula*), чикотень (*Turdus pilaris*), вівчарик-ковалик (*Phylloscopus collybita*), вівчарик жовтобровий (*Phylloscopus sibilatrix*), берестянка звичайна (*Hippolais icterina*), кропив'янка рябогруда (*Sylvia nisoria*), кропив'янка садова (*Sylvia borin*), кропив'янка чорноголова (*Sylvia atricapilla*), кропив'янка сіра (*Sylvia communis*), кропив'янка прудка (*Sylvia curruca*), мухоловка сіра (*Muscicapa striata*), мухоловка строката (*Ficedula hypoleuca*), зяблик (*Fringilla coelebs*), зеленяк (*Carduelis chloris*), костогриз (*Coccothraustes coccothraustes*), шпак (*Sturnus vulgaris*) та деякі інші.

Водночас, за даними літературних джерел та результатами власних спостережень, через територію парку на осінніх та весняних перельотах мігрує чи сюди залітють певні види птахів. Зокрема: гагара чорношия (*Gavia Arctica*), гуска білолоба (*Anser albifrons*), гуменник (*Anser Fabalis*), гуска біла (*Chen Caerulescens*), нерозень (*Anas Strepera*), огар (*Tadorna ferruginea*), свищ (*Anas Penelope*), шилохвіст (*Anas acuta*), ширококоніска (*Anas Clypeata*), чернь чубата (*Aythya fuligula*), гоголь (*Bucephala Clangula*), коловодник болотяний (*Tringa Glareola*), уліт великий (*Tringa Nebularia*), брижач (*Philomachus pugnax*).

За міграціями перелітних птахів проводяться спостереження з визначенням, маршрутів руху по території РЛП, локаціями відпочинку тощо.

У підсумку слід зауважити, що мігруючі птахи регіонального ландшафтного парку «Сеймський» вирізняються багатством видів та мають значну наукову та созологічну вагу, так як значна їх кількість занесена до охоронних списків державного та міжнародного рівнів.